

Referat av digitalt samrådsmöte den 10 februari 2021

Detta dokument är ett referat av det digitala samrådsmötet som hölls den 10 februari 2021. Dokumentet sammanfattar mötets första del där åtgärdsprogrammet för havsmiljön presenterades och remissen av förslag till uppdaterat program som pågår 1 november 2020 till 30 april 2021.

För att ta del av referat från vattenmyndigheternas presentation om förslag till förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer, se

<https://www.vattenmyndigheterna.se/om-vattenmyndigheterna/nyheter-och-press/nyheter/2021-03-05-nationella-samradsmoten-tillsammans-med-havs-och-vattenmyndigheten.html>

Välkommen och inledning

Annika Ekvall vattenvårdsdirektör på Västerhavets vattenmyndighet och Mats Svensson, avdelningschef för havsmiljöavdelningen på Havs- och vattenmyndigheten hälsar välkommen.

Hav och land hör nära ihop. För att havet ska må bra så måste vattnet i våra åar och älvar vara rent. Men vårt sötvatten har också ett egenvärde. Både grundvatten, sjöar och vattendrag måste ha en bra vattenkvalitet, utan problem med försurning, övergödning och miljögifter. Men även den fysiska formen på vattenförekomsterna är viktigt för att fiskar ska kunna vandra, olika organismer kunna föröka sig och retention av näringsämnen ska kunna ske. Och för grundvatten behöver vi också se till att inte mer tas ut än vad som rinner till. Därför finns åtgärdsprogrammet för vattendirektivet.

Våra vatten och hav mår inte bra. Ett stort åtgärdsarbete har under åren bidragit till förbättringar. Men det finns fortfarande mycket kvar att göra och ett stort behov att minska olika belastningar för att vi och framtida generationer ska kunna ta del av de värden och tjänster som hav och vatten ger oss. Arbetet med havsmiljön är långsiktigt och återhämtning och förbättring tar tid men insatser och åtgärder krävs nu.

Ni som sitter här från olika myndigheter har ett ansvar för att uppfylla åtgärderna. Kommunerna har en nyckelroll, allt vatten ligger ju i någon kommun! Länsstyrelser och centrala myndigheter har dubbla roller – ni ska vidta egna åtgärder, men också stötta och vägleda bland annat kommunerna. Därför är vissa åtgärder kopplade i en kaskad – den så kallade blå tråden. De centrala myndigheterna ligger först i kedjan och har en viktig roll för att de blå trådarna ska fungera.

Idag har vi ett gemensamt samråd för både havsmiljödirektivet och vattendirektivet. Tyck till om åtgärderna. Är de effektiva? Begripliga? Eller behöver något förbättras eller förtydligas? Nu har ni chansen! Fram till den 30 april vill vi veta vad ni tycker!

Åtgärdsprogrammet för havsmiljön

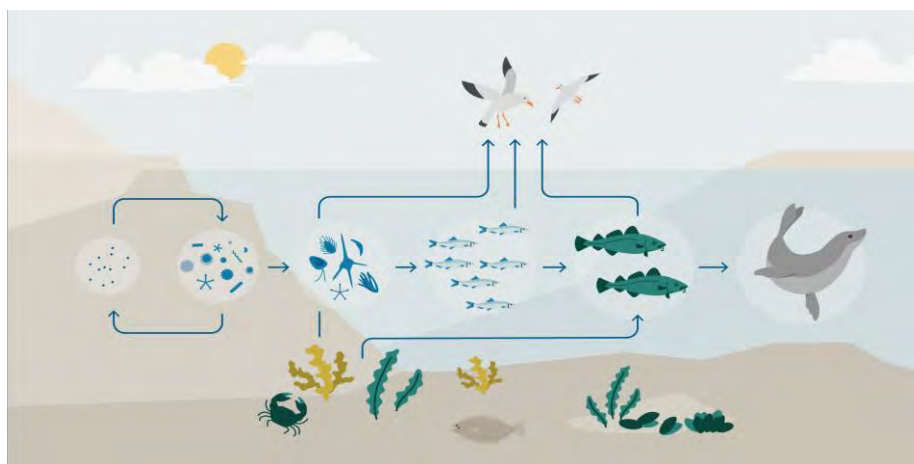
Helena Strand och Max Vretborn, utredare på Havs- och vattenmyndigheten (HaV), berättar om åtgärdsprogrammet för havsmiljön, ÅPH. Syftet är att ge en bakgrund till åtgärdsprogrammet och en

bild av hur förslaget till programmet har tagits fram, samt informera översiktligt om programmets innehåll.

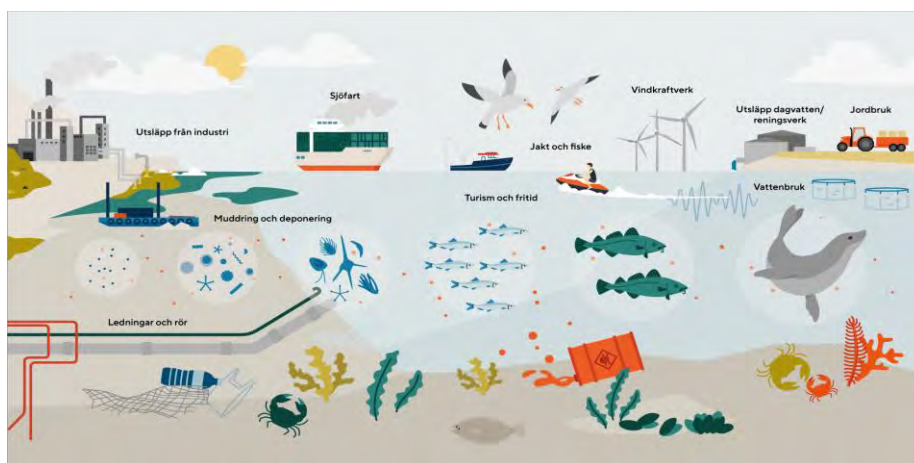
Remissen skickades ut 1 november 2020 och ska svaras på senast 30 april 2021. Många kollegor här på HaV har varit delaktiga i arbetet med ÅPH.

Bakgrund

Utgångspunkten för arbetet med åtgärdsprogrammet är den marina miljön. Bilden nedan illustrerar förenklat olika komponenter i det marina ekosystemet och samspelet mellan dem inom de marina näringsvävarna. Pilarna visar hur energin i havet flödar från primärproducenter, till mindre fiskar, vidare till större rovfiskar och marina däggdjur.

På många håll är detta ett system som idag är rubbat och ur balans - en följd av att haven utsätts för olika påverkan som medför en allt för hög belastning på den marina miljön, och gör att vi i de flesta fall inte uppnår en god miljöstatus. Det får också negativa konsekvenser för de ekosystemtjänster som haven levererar till samhället. Som illustreras av bilden nedan äger vissa av aktiviteterna och verksamheterna rum till havs och i kustbandet, men många sker också på land.

Utifrån EU:s havsmiljödirektiv arbetar vi och EU:s kuststater för att uppnå det vi kallar en god miljöstatus (good environmental status, GES) i havsmiljön. Det innebär att olika komponenter i havsmiljöns ekosystem ska ha en god status, det vill säga att de är livskraftiga, att näringsväven är i

balans och att belastningen på den marina miljön inte är för stor. Vi vill att haven är friska och produktiva och att användningen av den marina miljön är hållbar.

För att nå målet om god miljöstatus i direktivet arbetar HaV med havsmiljöförvaltning utifrån havsmiljöförordningen (havsmiljödirektivet är infört i Sverige genom havsmiljöförordningen (2010:1341) och miljöbalken) i 6-åriga återkommande förvaltningsperioder som består av olika steg. De här olika stegen bygger hela tiden vidare på varandra och innebär: att vi definierar vad god miljöstatus är (omfattar arter och miljöer i havsmiljön, samt belastningar som påverkar haven), utifrån dessa definitioner gör vi en bedömning av havsmiljöns status: Hur mår haven? I samband med detta görs också en social och ekonomisk analys av nyttjandet av haven. Vi tar fram delmål mot god miljöstatus, miljö kvalitetsnormer (MKN), och ett övervakningsprogram. Att ta fram ett åtgärdsprogram är det sista steget i den sexåriga förvaltningscykeln och ska tas fram om god miljöstatus inte nås eller det finns risk att god miljöstatus inte upprätthålls. Nu är vi inne i den andra förvaltningscykeln och det första åtgärdsprogrammet från 2015 ska uppdateras.

Åtgärdsprogram

Åtgärdsprogrammet ska innehålla de åtgärder som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för havsmiljön (HVMFS 2012:18) ska kunna följas.

Åtgärdsprogrammet är ett nationellt program för hela Sveriges havsområde, Nordsjön och Östersjön. Arbetet bidrar till att skapa samarbete om åtgärder nationellt, men även för samarbete med grannländer i den gemensamma marina miljön. Programmet är ett viktigt bidrag till vårt nationella miljöarbete utifrån miljö kvalitetsmålen, t.ex. att nå god miljöstatus enligt havsmiljöförordningen är en av 11 preciseringar under miljö målet *Hav i balans samt levande kust och skärgårdar*.

Åtgärdsprogrammet följer bestämmelser i miljöbalken 5 kap, och riktar sig till myndigheter och kommuner. Det är Havs- och vattenmyndigheten som beslutar om programmet och det uppdaterade åtgärdsprogrammet kommer gälla för perioden 2022 – 2027. Utöver ÅPH finns även andra existerande åtgärder som följer av annan lagstiftning eller policyområden men också bidrar till en bättre havsmiljö. Till exempel fiskeripolitiken, art- och habitatdirektivet, åtgärder som följer av Agenda 2030 och miljö målsarbetet, vattenförvaltningens åtgärdsprogram. De nya åtgärderna som tas fram inom ÅPH bygger vidare på och kompletterar det existerande åtgärdsarbetet. De tas fram specifikt för inriktning mot miljö kvalitetsnormerna för havsmiljön, och utifrån vad som bedöms krävas särskilt för att följa normerna. För det första åtgärdsprogrammet, 2015, så togs 32 nya åtgärder fram som identifierades som nödvändiga för att följa miljö kvalitetsnormerna för havsmiljön. För den här uppdateringen av ÅPH föreslås ytterligare 15 nya åtgärder.

Uppdateringen av åtgärdsprogrammet för havsmiljön

Identifiering av åtgärdsbehov

Vi har dragit en del slutsatser från den uppdaterade inledande bedömningen som togs fram 2018: "God miljöstatus" bedöms i de flesta fall inte kunna nås till 2020 vilket får negativa konsekvenser för de ekosystemtjänster som haven levererar till samhället. Vi får inte den samhällsnyttan som vi kunde fått. De belastningar som påverkar svenska havsområden mest är tillförsel av näringsämnen (kväve och fosfor), tillförsel av farliga ämnen, fysisk störning av botten och uttag av arter. Det finns behov av ytterligare åtgärder. Vi utgår från våra miljö kvalitetsnormer för havsmiljön. Som beskrivits tidigare fungerar de som delmål och det är de vi siktar in vårt arbete med åtgärdsprogrammet på.

Åtgärdsprogrammet utgångspunkt – miljö kvalitetsnormerna (MKN) för havsmiljön

Status för MKN: Endast en av 11 MKN bedöms följas och ytterligare åtgärder krävs.

Analysen av åtgärdsbehov har gjorts för 10 av de 11 normerna (MKN D.3 följs idag och förväntas fortsätta följas utan ytterligare åtgärder) och har utgått från 3 steg:

- Källfördelningsanalys per MKN - *Vilka är de viktigaste belastningarna?*
- Kartläggning och bedömning av existerande åtgärder inkl. nuvarande ÅPH och beslutade åtgärder (totalt över 200 åtgärder) - *Hur långt räcker nuvarande åtgärder för att täcka dessa belastningar?*
- Förväntad utveckling av de sektorer med störst påverkan på havsmiljön fram till 2030 - *Hur förväntas relevanta sektorer utvecklas och förändrar det förutsättningarna att nå miljö kvalitetsnormerna?*

Vi har identifierat tre olika typer av åtgärdsbehov för att MKN ska kunna följas:

- Genomförandeunderskott: Områden där vi i dag har lagstiftning och åtgärder på plats, men åtgärder genomförs inte i tillräckligt hög takt för att vi ska uppnå våra målsättningar.
- Det finns ett åtgärdsbehov men Sverige har ibland ett begränsat mandat och kan inte göra egna åtgärder. Exempel är den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) och reglering av sjöfarten som främst sker genom FN:s internationella sjöfartsorganisation (IMO).
- Ytterligare åtgärdsbehov inom områden som Sverige har mandat att genomföra åtgärder. Förslag på nya åtgärder som ingår remissen.

Identifierade åtgärdsbehov och förslag på nya åtgärder

För det uppdaterade åtgärdsprogrammet för havsmiljön föreslår vi 15 nya åtgärder.

Tabell 1. Förslag på nya åtgärder i det uppdaterade åtgärdsprogrammet för havsmiljön.

Temaområde	Förslag på nya åtgärder	Faktablad
Främmande arter	APH 46, Havs- och vattenmyndigheten Vägledning för att beakta och hantera risken med invasiva främmande arter i beslut/skötseplaner/bevarandeplaner för marina skyddade områden.	Faktablad 46
Fiskar och skaldjur som påverkas av fiske	APH 47, Havs- och vattenmyndigheten Stärkt tillsyn och förbättrad hantering av redskap inom fritidsfisket.	Faktablad 47
	APH 48, Havs- och vattenmyndigheten Främja en storleksfördelning hos det kustnära fiskesamhället som möjliggör att viktiga funktioner i näringsväven upprätthålls.	Faktablad 48
	APH 49, Havs- och vattenmyndigheten Minska arealen trålsvept yta och öka användningen av selektiva och skonsamma redskap samt genomföra en sammanställning av trålningens inverkan på kustnära fiskbestånd.	Faktablad 49
Koncentration och effekter av farliga ämnen	APH 50, Havs- och vattenmyndigheten Förbud mot bottentrålning i marina områden med dumpad ammunition och kemiska stridsmedel.	Faktablad 50
	APH 51, Transportstyrelsen Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön.	Faktablad 51
	APH 52, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket och Kustbevakningen Expertstöd för ett samordnat oljeskadeskydd.	Faktablad 52
	APH 53, Kustbevakningen Utökad brottsförebyggande arbete för att motverka olagliga utsläpp av mineralolja och andra farliga ämnen.	Faktablad 53
	APH 54, Kemikalieinspektionen Minska användningen av båtbottnfärger som innehåller biocid på fritidsbåtar.	Faktablad 54
	APH 55, Transportstyrelsen Aktiv utfasning av tvåtaktsmotorer med förgasare på fritidsbåtar.	Faktablad 55
Marint skräp	APH 56, Havs- och vattenmyndigheten Produkt- och materialutveckling gällande fiskeredskap.	Faktablad 56
Undervattensbuller	APH 57, Havs- och vattenmyndigheten Vägledning för att förhindra att seismiska undersökningar orsakar skadligt impulsivt buller med negativa effekter på marina däggdjur.	Faktablad 57
Biologisk mångfald	APH 58, Havs- och vattenmyndigheten Genomförande av pilotprojekt som ska ge underlag till vägledning för ekosystembaserad havsförvaltning på havsområdesnivå.	Faktablad 58
	APH 59, Havs- och vattenmyndigheten Inrättande av förvaltningsråd för skyddade områden i svenska havsområden.	Faktablad 59
Marina näringsvävar	APH 60, Havs- och vattenmyndigheten Behovsstyrd områdesspecifik begränsning av predatorer; gråsäl och skarv, för att stödja åtgärder med som ska återuppbygga lokala kustfisksamhällen.	Faktablad 60

Utöver nya åtgärder från det första åtgärdsprogrammet föreslår vi även att några åtgärder från det första åtgärdsprogrammet (2015) modifieras. En modifiering föreslås för att anpassa åtgärden t.ex. till ny kunskap eller erfarenheter som vi hittills fått från genomförandet. Modifiering kan exempelvis gälla för åtgärdens inriktning, geografisk omfattning, att aktiviteter tagits bort eller lagts till, samverkan eller samarbete för genomförande. Flera åtgärder från det första åtgärdsprogrammet (2015) fortsätter även i det uppdaterade ÅPH. Att åtgärderna behöver fortsätta kan t.ex. vara en följd av att de inte är fullt genomförda, eller att åtgärden är av en mer löpande karaktär.

En viktig del i åtgärdsarbetet är koordinering både regionalt i den gemensamma marina miljön, men också nationellt. Havsmiljödirektivet betonar att havsmiljöförvaltningen ska vara samordnad och om lämpligt ske inom ramen för arbetet i de regionala havskonventionerna. Åtgärdsprogrammets

uppdatering sammanfaller med att regionala aktionsplaner uppdateras i Helcom (Baltic Sea Action Plan, BSAP) och Oskar (North East Atlantic Environment Strategy, NEAES). Även den nationella samordningen i åtgärdsarbetet är viktigt. Även om HaV ansvarar för att ta fram/uppdatera och besluta om ÅPH är det olika myndigheter som ansvarar för frågor som har betydelse för havsmiljön som tillsammans genomför åtgärder som bidrar till en bättre havsmiljö. Även koordineringen är mellan havs- och vattenförvaltningen är centralt. Som visades tidigare så är flera av källorna till de belastningar som påverkar havsmiljön landbaserade, t.ex. när det gäller tillförsel av näringsämnen eller flera farliga ämnen. Åtgärder mot de källorna finns inom vattenförvaltningens åtgärdsprogram för att följa vattenförvaltningens MKN, men är viktiga och ibland en förutsättning, för att vi ska kunna nå målen inom havsmiljöförvaltningen. Under arbetet med att uppdatera ÅPH har vi haft utbyte och samarbete med vattenmyndigheterna och det arbetet som gjorts med åtgärdsprogrammen i förvaltningsplanerna.

Samhällsekonomiska konsekvenser av de föreslagna åtgärderna

Konsekvensanalys inklusive en kostnadseffektivitetsanalys krävs för åtgärdsprogram enligt 25 § i havsmiljöförordningen (2010:1341) och 5 kap. 6 § miljöbalken. Här redogör vi för de ekonomiska och de miljömässiga konsekvenserna av varje åtgärd med en kvantifiering av åtgärdernas kostnader och nytta. Bedömning av nytta av de föreslagna åtgärderna görs med en ekosystemtjänstanalys. Bedömning av kostnader är för att t.ex. en kommun eller myndighet ska få en bild av vad det ska kosta. Det är till för de som ska genomföra åtgärden.

Resultat samhällsekonomisk analys

Vi använder oss av en ekosystemtjänstanalys för att göra en samhällsekonomisk analys. Givet antagandena som görs i analysen uppskattas kostnaden av de nya föreslagna åtgärderna till 0,54 (0,19–0,90) miljarder kronor för perioden 2022-2040 och nyttorna till 7,26 (0,96-12,60) miljarder kronor. Överskott i nytta av de föreslagna åtgärderna är uppskattad till 6,72 (0,77- 11,7) miljarder kronor. Resultaten av analysen visar att de föreslagna åtgärderna innebär en samhällsekonomisk vinst.

Finansiering

De administrativa kostnaderna för att genomföra en åtgärd finansieras av de myndigheter och som åtgärden riktas till.

En viktig princip är att förorenaren betalar. Den verksamhet som har en negativ miljöpåverkan får stå för kostnaden för det -antigen genom kostnaden för att genomföra en åtgärd eller konsekvensen av verksamheten begränsas.

Vad gäller statlig finansiering finns anslag för åtgärder för havs- och vattenmiljö. Dessutom finns Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) där den nya programperioden väntas starta 2022 och kan utgöra stöd för att genomföra åtgärder. Kommuner, men även privata aktörer kan få stöd till åtgärder. Detta kan ge ett ännu bättre genomförande och vi kan växla upp åtgärdsarbetet och använda pengarna på ett bättre sätt.

Var finns de olika delarna av den ekonomiska analysen för den som vill fördjupa sig?

- En sammanfattning av den ekonomiska analysen finns i åtgärdsprogrammet, i Kapitel 5 Samhällsekonomiska konsekvenser av åtgärdsprogrammet.

- I åtgärdsprogrammets Bilaga 4 finns beskrivningar av resultat av kostnadseffektivitetsanalysen.
- Underlagsrapport: Konsekvensanalys av åtgärdsprogram för havsmiljön 2022-2027. Här finns beskrivet:
 - Metod och bedömning av åtgärdernas kostnadseffektivitet
 - Redogörelse för antaganden och beräkningar som ligger till grund för kostnader som presenteras i konsekvensanalysen.
 - Redogörelse för antagande och beräkningar av nyttan av de föreslagna åtgärderna.

Miljökonsekvensbeskrivning

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har gjorts av åtgärdsprogrammet eftersom det antas få en betydande (positiv) miljöpåverkan. MKB:n beskriver den miljöpåverkan som uppdateringen av åtgärdsprogrammet för havsmiljön förväntas medföra och utgör ett beslutsunderlag inför att åtgärdsprogrammet ska fastställas. Åtgärdsprogrammet är ett nationellt program på en övergripande nivå och MKB:n redovisar därmed konsekvenser ur ett nationellt och strategiskt perspektiv. Eftersom viss gränsöverskridande miljöpåverkan bedöms uppstå från det uppdaterade åtgärdsprogrammet så samråder vi enligt Esbokonventionens protokoll med andra länder som har angränsande marina vatten.

Uppföljning och rapportering

I det första åtgärdsprogrammet finns en åtgärd (ÅPH 32) om rapportering och genomförande. Åtgärden gäller alla myndigheter och kommuner som omfattas av åtgärdsprogrammet. För uppdateringen av åtgärdsprogrammet föreslås åtgärden modifieras. I åtgärdsfaktabladet för ÅPH 32 beskrivs bl.a. att årlig återrapportering av åtgärderna ska göras till Havs- och vattenmyndigheten, kopplat till den årliga återrapporteringen genomförs uppföljningsdialoger samt att genomförandeplaner för resp. åtgärd ska tas fram.

Vi vill ha rapportering för att bl.a. få information om genomförandetakten av åtgärderna, rapporteringen är också ett viktigt underlag för den rapportering Havs- och vattenmyndigheten gör till EU gällande havsmiljödirektivets genomförande i Sverige.

Om remissen

Synpunkter på åtgärdsprogrammet för havsmiljön samt MKB

Remissmaterialet hittar du på Havs- och vattenmyndighetens hemsida (havochovatten.se) -klicka på Remisser från HaV¹. På remissidan finns remissmaterialet och relaterade underlag. På remissidan finns även information om hur synpunkter kan skickas in.

Lämna svar senast 30 april, 2021

Frågeställningar vi gärna ser belysta är:

Har vi fått med rätt åtgärder?

Har du förslag på ytterligare åtgärder som inte finns med i förslaget?

Finns det föreslagna åtgärder som inte bör genomföras?

¹ [Remisser från HaV](#)

<https://www.havochovatten.se/om-oss-kontakt-och-karriar/om-oss/remisser-fran-hav/remisser/2020-10-21-remiss-om-forslag-till-atgardsprogram-for-havsmiljon.html>

Åtgärdernas genomförande?
Andra synpunkter?

Vad händer sedan?

Beslut om det uppdaterade åtgärdsprogrammet ska fattas av HaV senast i december 2021. Sedan fortsätter åtgärdsarbete enligt det uppdaterade programmet, som gäller för perioden 2022-2027.

Har du frågor om remissen, mejla:

Caterina Franceschi; caterina.franceschi@havochvatten.se
Helena Strand; helena.strand@havochvatten.se

Frågor från deltagare i chatten

Var finns belastning av läkemedel till miljön med? Halter uppmäts ju i bland annat utsjötorsk, ål och annan biota. En del renas i vattenreningsverk, men långt ifrån allt. Dessutom kommer en hel del läkemedelssubstanser från veterinärt bruk och sprids till våra sjöar, vattendrag och hav via diffusa utsläpp från land med mera.

Läkemedlen kommer från land och därför finns åtgärder i vattendirektivets åtgärdsprogram. När de nått havet är det lite sent!

Kan ni berätta lite om överlappning mellan vattendirektivet och havsmiljödirektivet?

Det finns ett överlapp då havsmiljödirektivet går hela vägen in till kusten. I praktiken innebär det dock att flera av våra MKN inte går hela vägen in till kusten då det redan finns motsvarande MKN inom vattenförvaltningsförordningen: I enlighet med 19 § 4 havsmiljöförordningen (2010:1341) tillämpas inte normerna A.1, B.1, D.1, D.2 och D.3 i kustvatten Det innebär att dessa MKN inte gäller innanför 1 nautisk mil från kusten utan endast i utsjön. Övriga MKN gäller hela vägen in till kusten.

För åtgärdsbehov som faller under gemenskapslagstiftning, planerar ni att använda art 15 i HMD för de åtgärder som krävs från exempelvis GFP?

Diskussioner har förts gällande art 15 i havsmiljödirektivet (eller 38 § HMF). Det är ju den utpekade vägen enligt direktivet, men vi behöver fundera lite ytterligare kring hur vissa frågor bäst drivs.

MKN för fysisk störning har inte bedömts men ni har ändå åtgärder för det? Hur ska behovet i så fall bedömas?

Vi har inte bedömt MKN men i den uppdaterande inledande bedömningen från 2018 konstaterat att vi inte har uppnått God miljöstatus avseende fysisk störning av våra havsbottnar och vi har därför analyserat detta åtgärdsbehov och föreslagit åtgärder.

HaV använder benämningen "farliga ämnen" - VM använder "SFÄ" och "Prio-ämnen" - omfattas samma ämnen?

De olika begreppen kommer från hur de används och vad som står i respektive direktiv. Inom havsmiljödirektivet används farliga ämnen. Prioämnen och SFÄ (särskilda förorenande ämnen, "river basin specific pollutants" på engelska) kommer från ramdirektivet för vatten. Vilka ämnen som ingår i de prioriterade ämnena följer av prioämnesdirektivet. SFÄ är enligt definitionen i vattendirektivet "ämnen som tillförs i betydande mängd", så här är det upp till medlemsstaterna att bedöma vilka ämnen som behöver vara SFÄ. I HaV:s föreskrifter hänvisas både till ämnen enligt "prioämnesdirektivet" och sk. SFÄ.

Vad gör man när man upptäcker att det åtgärder som man har möjlighet att genomföra inte är tillräckliga för att nå MKN i havsmiljön? Dvs. att havsmiljön påverkas av påverkan som Sverige allena inte råder över.

Så är fallet för flera MKN. Och i våra analyser av åtgärdsbehov för att MKN ska kunna följas har vi även identifierat behov som Sverige inte själva har mandat för och peka på vad som krävs i dessa processer som exempelvis den gemensamma fiskeripolitiken och IMO – som reglerar internationell sjöfart. Detta för att tydliggöra vilka områden som Sverige behöver arbeta tillsammans med andra länder för driva på åtgärdsarbetet. Dessa behov försöker vi också samordna oss med länderna inom våra regionala havsmiljökonventioner HELCOM och OSPAR.

ÅPH 28, Länsstyrelserna: att införa förvaltningsåtgärder i marina skyddade områden (befintliga/nya, där sådana inte finns idag). Hur ser ni på ansvaret för förvaltningsåtgärder skyddade områden (Natura 2000) i ekonomisk zon?

Det finns stor förståelse för att det finns problem och att länsstyrelserna redan är hårt belastade med skydd i länet. Det är något vi behöver arbeta vidare med på HaV och kan ev. redan vara på agendan i HaV/Lst diskussioner om områdesskydd, t.ex. inom arbete med regionala handlingsplaner. När det gäller påverkan som vi inte själva råder över såsom sjöfart och fiske men även annat där våra nationella ansträngningar inte räcker, finns det en process för detta förutsedd i havsmiljöförordningen. Då behöver vi lyfta frågan och arbeta inom ramen för de system som finns exempelvis inom IMO. Då ska både regering och EU-kommissionen informeras om detta behov. Det är det som regleras i havsmiljödirektivets art 15.

Inga kostnader för kommuner? I alla fall minskning av fysisk påverkan kommer att behöva hanteras av kommunerna i deras planering och handläggning av vattenverksamheter. Är ju en av de nya åtgärderna så borde ingå i analysen?

Det finns inget sådant åtgärdsförslag i åtgärdsprogrammet för havsmiljön, möjligen åsyftas en föreslagen åtgärd i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och i så fall redovisas de konsekvenserna där

Kan du förklara lite mer om ditt påstående att kostnaderna över stiger nyttorna på lång sikt. Vad är den samhällsekonomiska vinsten av åtgärderna då? Borde inte ett förbättrat ekosystem leda till högre vinster för fritidsfiske och yrkesfiske tex. kan inte vinsten kvantifieras?

Tack för frågan, jag sa helt enkelt fel –det är tvärtom: nyttorna överstiger kostnaderna. Den samhällsekonomiska vinsten har uppskattats med hjälp av en betalningsviljestudie från 2019 som uppskattar svenskarnas betalningsvilja för att nå god miljöstatus i svenska havsområden 2040. Givet antagandena som görs i analysen uppskattas kostnaden av de föreslagna åtgärderna skattats till 0,54 (0,19–0,90) miljarder kronor för perioden 2022-2040 och nyttorna till 7,26 (0,96-12,60) miljarder kronor. Överskott i nytta av de föreslagna åtgärderna är uppskattad till 6,72 (0,77- 11,7) miljarder kronor. Resultaten av analysen visar att de föreslagna åtgärderna innebär en samhällsekonomisk vinst. I analysen görs ingen uppskattning av enskilda sektorer utan nyttan har kvantifierats endast med tidigare nämnda betalningsviljestudie. Resultaten av ekosystemtjänstanalysen visar hur de föreslagna åtgärderna leder till en ökad tillgång av ekosystemtjänster genom att belastningar på miljö kvalitetsnormerna minskar. De sektorer som drar störst fördel av detta är marin turism och yrkesfiske. Dessa har inte kvantifieras, då vi inte identifierat någon lämplig studie att använda för att kvantifiera nyttorna. För yrkesfiskets del bedöms kostnaderna sannolikt vara lägre än nyttan, då kostnaderna är relativt låga i förhållande till den förväntade ökningen av tillgång på ekosystemtjänster som sektorn är beroende av. Att dessa inte har kunnat kvantifieras beror på att det inte finns någon lämplig studie att tillgå.

"Förearen betalar" - hur göra om förearen inte kan betala och då det i princip handlar om privatpersoner? (tänker på fritidsbåtshamnar och TBT föreningar) (och när det gäller

fritidsbåtshamnar så är de inte med i Miljöprövningsförordningen - dvs verksamheten behöver inte ens anmälas; svårt bedriva tillsyn? skulle en åtgärd kunna vara att den här typen av verksamhet bör vara med i MPF (pga. de stora konsekvenserna)?

Det finns möjlighet att söka medel för att finansiera åtgärder för en fritidsbåtshamn, tidigare har exempelvis LOVA-bidrag använts för att finansiera spolplattor. Mottagare har då varit båtklubbar eller varvsföreningar. För att en verksamhet ska ingå i miljöprövningsförordningen krävs en förordningsändring beslutad av regeringen. Vi har i ÅPH inte riktat åtgärder mot regeringen. Frågan har dock diskuterats på myndigheten.

ÅGP:t kopplar ju som ni redovisat till behovet av tillkommande åtgärder för att klara fastställda miljökvalitetsnormer. Men en fråga om dessa normer är om det finns någon koppling till krav som följer av andra direktiv (på det sätt som VF:s normer anger)? Hittar inte detta.

Utformningen av normer och hur kopplingen till andra direktiv m.m. ser ut skiljer sig åt mellan vattenförvaltningen och havsmiljöförvaltningen. Även inom havsmiljöförvaltningen är dock de åtgärder som genomförs inom ramen för andra relaterade EU-direktiv och förordningar, men även internationella konventioner, väldigt betydelsefulla för möjligheten att nå god miljöstatus. Vilka kopplingar vi ser finns beskrivet i åtgärdsprogrammet i sammanställningar av befintliga regelverk och pågående åtgärdsarbete för respektive område.

När det gäller tydliga kopplingar till andra direktiv i själva normformuleringarna och kanske främst de indikatorer som används för att dels bedöma god miljöstatus, dvs den övergripande miljökvalitetsnormen, och dels de normer som är verktyg för att nå fram till god miljöstatus finns den tydligaste kopplingen mellan havsmiljö- och vattendirektivet. När det gäller hur övergödning och farliga ämnen bedöms t.ex. god miljöstatus utifrån samma värden som används inom vattenförvaltningen för att bedöma ekologisk och kemisk ytvattenstatus. Kopplingen till vattendirektivets krav är därför stark. I övrigt finns det t.ex. kopplingar mellan kriterier för god miljöstatus och referensvärden för säl som fastställts enligt art- och habitatdirektivet. Samtliga tre sälarter som återfinns i svenska vatten är listade i art- och habitatdirektivet och ingår i bedömningen av god miljöstatus enligt havsmiljödirektivet. Ett annat exempel gäller området farliga ämnen i fisk och andra marina livsmedel som ingår i bedömningen av god miljöstatus. Här kopplas till nivåer som framgår av Kommissionens förordning (EG) nr 1881/2006 av den 19 december 2006 om fastställande av gränsvärden för vissa främmande ämnen i livsmedel.